

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.473/2007/7.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2007. október 31. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

A pénzhamisítás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2007. május 10-én kihirdetett 7.B.321/2005/53. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I.r. vádlott tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

A 64 (hatvannégy) rendbeli szerzői jogok megsértésének vétségéből 12 (tizenkettő) rendbeli cselekmény folytatólagosan elkövetett.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az elkobozni rendelt hamis ezer forintos címletű bankjegyeknek a Magyar Nemzeti Bank részére történő megküldésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A Bny.40/2007/1-5.,25-31. szám alatt nyilvántartott és a már felszámolt és Társa Építőipari Betéti Társaságnak kiadni rendelt dolgokra vonatkozó első fokú ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezi és e részben a megyei bíróságot különleges eljárás lefolytatására hívja fel.

A másodfokú eljárásban 3000 (háromezer) Ft - I.r. vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság a rendelkező részben írt határozatával I.r. vádlottat kisebb értékű pénzre elkövetett pénzhamisítás büntette és 64 rendbeli szerzői jogok megsértésének vétsége miatt halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt 2 év 6 hónapfegyházra, 3 év közügyektől eltiltásra és 400.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, a

pénzmellékbüntetés átváltoztatási feltételeiről. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

Elrendelte a Szolnoki Városi Bíróság 10.B.1618/1998/5. számú ítéletével jogerősen kiszabott 7 hónap börtön és a Székesfehérvári Városi Bíróság 8.B.507/2000/7. számú ítéletével jogerősen kiszabott 1 év 10 hónap fogház, eredetileg próbaidőre felfüggesztett büntetések végrehajtását.

A Szolnoki Városi Bíróság 6.B.1876/2000/13. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot megszüntette. Rendelkezett még a megyei bíróság a lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen I.r. vádlott és védője a bűnösség megállapítását sérelmezve felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

Míg a határozat a kisebb értékre elkövetett pénzhamisítás büntette miatt marasztalt II.r. vádlottal szemben első fokon jogerőre emelkedett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.307/2007/1-I. számú átiratában a fellebbezéssel támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

A nyilvános ülésen megjelent védő a védelmi jogorvoslatot fenntartotta.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - a Be.349.§ (1) bekezdésre figyelemmel a fellebbezéssel érintett I.r. vádlottra nézve - teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le.

Relatív, az ítéletet befolyásoló eljárási szabálysértést jelent viszont, hogy a megyei bíróság az I.r. vádlottat a tárgyaláson azt megelőzően nyilatkoztatta a bűnösség kérdésében, hogy figyelmeztette a Be.117.§ (2) bekezdés szerinti alapvető terhelti jogra, miszerint nem köteles vallomást tenni. A tételes törvényi rendelkezéseken és az általános elveken alapuló gyakorlat szerint a büntetőjogi felelősségről csak a hallgatási jogra figyelmeztetés után lehet kérdezni a vádlottat, mely eljárás fakad az önvádra kötelezés tilalmának elvéből is.

További eljárási hiba, hogy az elsőfokú bíróság tanú kihallgatása során (34.sz.jkv.21.o.) a mentességi jogra történő figyelmeztetést a jegyzőkönyv szerint hiányosan végezte el. A tanút, mint az I.r. vádlott hozzátartozóját e terhelt vonatkozásában a Be.82.§ (1) bekezdés a) pontja alapján illette meg az abszolút mentességi jog, melynek pontos felhívása és jegyzőkönyvezése a Be.82.§ (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, már a kioktatáskor, nem mellőzhető. A tanú a vallomástételt megtagadta, így a bizonyítás anyagára a részletezettek nem voltak kihatással.

A megyei bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Döntően helyes tényállást állapított meg, mely csak kisebb részben megalapozatlan hiányossága és az iratoktól való részleges eltérései miatt [Be.351.§ (2) bekezdés b) és c) pont]. A részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárásban az iratok tartalma alapján orvosolható volt.

A tényállást az ítélet tábla az alábbiakban helyesbíti, illetve egészíti ki a Be.352.§ (1) bekezdése alapján.

I.r. vádlott előéleti adatai, a korábbi büntetései körében

- Az 1./ számú jogerős ítéletben a bíróság más bűncselekmények mellett csalás *bűntettének* kísérlete miatt marasztalta.
- A 2./ számú határozatban felbújtóként, *jelentős kárt okozó csalás bűntette* és felbújtóként elkövetett csalás bűntette miatt ítélte el a bíróság.
- A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1996. október 3-án jogerőre emelkedett összbüntetési ítéletének száma helyesen: B.1188/1996/5.
- A 2001. június 1-jén jogerőre emelkedett 5./ számú ítélet 2001. május 30-án kelt. A kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje 2004. május 31-én járt le.
- A 7./ számú első fokú ítélet kelte: 2001. május 9-e.
- A 8./ számú első fokú ítélet kelte: 2002. március 6-a.
- I.r. vádlott többszörös visszaesésére utaló részt, az ítélet 7. oldal 2. bekezdését a tényállásból mellőzi és azt a jogi indokolás részének tekinti.

A történeti tényállás kapcsán

- Az I./ tényállást a 9. oldal utolsó bekezdésében annyiban pontosítja, hogy a vádlottak együtt utaztak személygépkocsivalvárosba.
- A II./ a tényállásból mellőzi a szerzői jogi törvény egyes szakaszainak megsértésére vonatkozó, a 14. oldal első bekezdésében rögzített részt és azt a jogi indokolás részének minősíti.

A helyesbítések, kiegészítések az erkölcsi bizonyítványok, valamint a csatolt büntetőiratok tartalmán alapulnak. A szükséges mellőzések oka pedig a következő.

A tényállásnak csak a megtörtént események köznapi nyelven is jól érthető megfogalmazását kell tartalmaznia. A releváns tények jogi kihatásai, törvénybe ütközése a

minősítésre vagy a büntetéskiszabásra vonatkozó indokolás része, ezért a tényállásban nem szerepeltethetők.

A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás megalapozottá vált és a Be.352.§ (2) bekezdés értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte. Az elsőfokú bíróság az I./ tényállásnál a lényeges bizonyítékokat számba vette, azokat külön és kölcsönösen is a logika szabályainak megfelelően értékelte. Részletesen számot adott arról, hogy a tényállást mely okok folytán és milyen bizonyítékokra alapítja. A mérlegelés hibátlan, azzal a másodfokú bíróság egyetértett. Megjegyzendő azonban, hogy az egyes bizonyítási eszközök ítéletbe foglaltak szerinti részletezése nem szükséges, mert azokat az eljárási cselekményekről készült jegyzőkönyvek tartalmazzák. A vallomások ilyen részletességű felhívása megnehezíti az egyébként helyes mérlegelésen alapuló ítélet megértését, áttekinthetőségét. Az ítélet indokolásának azt kell tartalmaznia e körben, hogy a bíróság milyen okok folytán s mely bizonyítékokra, vagy bizonyíték-részekre alapozza a tényeket. A bizonyíték-értékelési folyamat indokainak a vallomások jegyzőkönyvszerű felhívását ezért nem kell rögzítenie.

A II./ pont alatti ténymegállapításokhoz vezető bizonyíték-értékelés is helyes. E körben az ítélet tábla kiegészíti az indokolást azzal, hogy a releváns tények részben a terhelti vallomások, de különösen a lefoglalási eljárás adatai és az informatikai szakértői vélemény alapján voltak feltárhatók.

A védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§).

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést I.r. vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is alapvetően megfelel az anyagi jognak.

Az I.r. vádlott I./ tényállásbeli cselekménye, valódi egyezer forint címletű bankjegyekről kettőszázezer forint értéket meg nem haladó utánzat készítése másolás útján a forgalomba hozatal céljából megvalósította a Btk.304.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés második fordulója szerint minősülő kisebb értékű pénzre elkövetett pénzhamisítás büntettét. E körben utal rá a másodfokú bíróság, hogy ténybeli alapjai ellenére a Btk.304.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti, a forgalomba hozatalt képező minősítő körülmény nem állapítható meg, mert a követett gyakorlat szerint arra csak akkor kerülhet sor, ha az utánzásnál, hamisításnál a forgalomba hozatali célzat nem tárható fel (BH.1988.390.).

A első fokú ítélet jogi indokolását a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy a másolt bankjegyek az 1979. évi 19.tvr. (Btké.) 24.§ (1) bekezdése értelmében minősülnek pénznek. Az érték kisebb mértéke pedig a Btk.138/A.§ a) pontján alapul.

A fellebbezéssel érintett vádlott II./ tényállásbeli cselekményének minősítése és azok rendbeliségének meghatározása is törvényes. Az elsőfokú bíróság azonban elmulasztotta

azon cselekményeknél a folytatólagosság megállapítását, ahol e törvényi egységnek a Btk.12.§ (2) bekezdésében előfeltételei fennállnak. Az ACD Systems, az Adaptec, az Ahead, az Ashampoo, Christian Cihler, a Corel, a Cyberlin, a Macromedia, a Microsoft, a Panda Software, a sértettek sérelmére a több program illegális letöltésével, használatával elkövetett cselekménynél, az egyes programok megszerzéséhez fűződő jogsértések a folytatólagosság részcselekményeiként egységet valósítanak meg a követett bírói gyakorlat szerint (BH.1996.137.). Ennek megfelelően az ítélőtábla e cselekményeket folytatólagosan elkövetettnek minősítette, mely nem érintette az első fokon helyesen megállapított bűncselekmények számát.

A szerzői jogok megsértésével kapcsolatban az ítélőtábla még az alábbiakat fejti ki.

A fellebbviteli főügyészség arra helytállóan utalt, hogy a Btk.329/A.§ (1) bekezdésben szabályozott, és az I.r. vádlott által elkövetett bűncselekmény a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértéseként van elnevezve (2002. április 1-jétől).

Jelen esetben az I.r. vádlott a jogvédett számítógépes programok lemásolásával, szerzői díj fizetése nélküli használatával megsértette a szoftverek szerzőinek a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXI. törvény (Szt.) 16.§ (1) bekezdésében nevesített vagyoni jogait és ezzel vagyoni hátrányt okozott. A vádlott egyértelműen a szerzői jogokat és nem a törvény XI. fejezetében szabályozott, az előadóművészek, a hangfelvételek előállítóinak, a rádió-és televízió szervezetek, a filmek előállítóinak védelmét biztosító szerzői joghoz kapcsolódó szomszédos jogokat sértette meg, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan jelölte meg a bűncselekmény nevét, annak módosítására nincs megfelelő alap.

A törvényszöveg nyilvánvalóan azért választja ketté a szerzői és a szomszédos jogokat, hogy az adott jogterület sérelme esetén konkrétan meghatározható legyen, hogy mely jogosultságot sérti az elkövető cselekménye. Vagylagos meghatározás egyébként sem szerepelhet bírói ítéletben. Ha mindkét jogterület sérelmet szenved, úgy esetleg a szerzői és szomszédos jogok megsértésének elkövetése lenne rögzíthető, de mindezek formai kérdések, a bűnösségre nincsenek kihatással.

A megyei bíróság döntésének indokolása még kiegészítendő a következőkkel.

A számítógépes programalkotás az Szt. 1.§ (1) bekezdés c) pontja alapján részesül szerzői jogi oltalomban. A már felhívottak szerint a tényállásból mellőzött jogszabályhelyeket, így az Szt.17.§ a) pontját, valamint 18.§ (1) bekezdését a másodfokú bíróság a jogi indokolás részének tekinti.

Szükséges utalni rá, hogy a tényállásbeli vádlotti cselekvőség nem tekinthető az Szt.34.§ bekezdésében megfogalmazott szabad felhasználásnak, mely nem jár díjfizetési kötelezettséggel. E körben felhívja a másodfokú bíróság a BH. 2003.101. számú, valamint a BH.2000.288. számú eseti döntésben foglaltakat, melyek a vádlotti cselekmény tényállásszerűségét erősítik meg.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárta és azoknak kellő nyomatékot tulajdonítva a bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint az elkövető

személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő fő- és mellékbüntetések szabott ki.

A büntetéskiszabásra vonatkozó indokolás csak annyiban egészítendő ki a minősítés részleges változtatása folytán, hogy további súlyosító körülmény a részbeni folytatolagosság, valamint az, hogy az I.r. vádlott az általa e célból hamisított pénz forgalomba hozatalában is tevékenyen közreműködött.

A többszörös visszaeső, a bűncselekményeket próbaidő és feltételes szabadság hatálya alatt vádlottal szemben kiszabott büntetések eltúlzottan súlyosnak nem tekinthetők, lényeges enyhítésre ezért nem kerülhetett sor.

A megyei bíróság az anyagi jogszabálynak megfelelően rendelte el az 5-6./ szám alatti, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztések végrehajtását. E rendelkezések indokai azonban hiányosak és pontatlanok. A megyei bíróság ugyanis elmulasztotta felhívni a Btk.89.§ (4) bekezdését, mely megalapozza az 5./ számú ítélettel kiszabott büntetés végrehajtásának elrendelését. A 2 év próbaidőre felfüggesztett 7 hónap börtönt kiszabó 5./ számú ítélet 2000. április 28-án emelkedett jogerőre, tehát eredetileg a vádbeli elkövetési idő nem esik a próbaidő hatálya alá. A Btk.91.§ (1) bekezdés b) pontjának alkalmazására csak azért kerülhetett sor e büntetésnél, mert a 6./ számú próbaidőre felfüggesztett büntetés folytán a próbaidő az utóbbi büntetés próbaidejének leteltéig, azaz 2004. május 31-ig meghosszabbodott. A Btk.89.§ (4) bekezdésének speciális szabálya folytán így mindkét büntetés végrehajtásának elrendelése szükséges, e körben utal az ítélőtábla a BH.1990.5. számú eseti döntésre.

Az ítélet járulékos kérdésekben hozott, a lefoglalt bűnjelekre, a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései alapvetően megfelelnek a jogszabálynak.

A pénzhamisítás esetén elkobzott hamis bankjegyek Magyar Nemzeti Bank részére történő megküldése tárgyában ugyanakkor az ítéletben a követett gyakorlat szerint nem kell rendelkezni. Egyfelől a kérdéses bankjegyek az MNB kezelése alatt állnak, másfelől az elkobzás végrehajtásáról az 1979. évi 11.tvr. 87-88.§-ai, valamint a 11/2003.(V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet 68-70.§-ai tartalmazznak rendelkezéseket. Az elkobzott dolgok további sorsa felől ezért az ítéletben a bíróságnak nem kell rendelkeznie (BH.1985.94.), így az arra vonatkozó részt a másodfokú bíróság az első fokú ítéletből mellőzte.

A Bny.40/2007. szám alatt kezelt, a jogerősen felszámolt Betéti Társaságnak kiadni rendelt dolgokra vonatkozó rendelkezés érdemi felülbírálatára viszont nem kerülhetett sor, mert az ítélet e részben felderítetlen maradt és a járulékos kérdésben való megnyugtató döntés érdekében bizonyítás felvétele, a vagyonrendezési eljárás eredményének beszerzése szükséges, mely meghaladja a másodfokú per kereteit.

A Be.155.§ (2) bekezdés értelmében a lefoglalt dolog elsődlegesen a tulajdonos részére adható ki. Jelen esetben ismert, hogy ki volt a dolog tulajdonosa, de az érintett cég részére megszűnése folytán a kiadás már nem biztosítható. Jogutód nem ismert, alapos igényt a kiadás érdekében más személy nem terjesztett elő. A megyei bíróságnak érdemben csak akkor lett volna lehetősége helyes döntést hozni e bűnjelekről, ha a vagyonrendezési eljárás eredményének birtokába jut, melyre értelemszerűen még nem kerülhetett sor.

E részben ezért az ítélőtábla az első fokú ítéletet a Be.376.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a kérdéses bűnjelek jogi sorsának megfelelő tisztázása érdekében különleges eljárás lefolytatására hívta fel.

A Debreceni Ítélőtábla a büntetőjogi főkérdésekben az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdése alapján változtatta meg, míg törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése szerint hagyta helyben.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2007. október 31.

Dr. Kardos Sándor sk..	Háger Tamás sk..	Gömöri Olivér sk..
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK: A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 7.B.321/2005/53. számú ítélete a másodfokú határozat folytán a fellebbezéssel érintett I.r. vádlottal szemben - kivéve a Bt részére kiadni rendelt dolgokra vonatkozó rendelkezéseket - a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2007. október 31.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

*A kiadmány hitelül
tísisztviselő*